

Název studijního předmětu: Kurikulární tvorba ve škole

Typ studijního předmětu: povinně volitelný

Rozsah studijního předmětu: 2 hod./týden, p+s, LS

Způsob ukončení předmětu: kolokvium

Stručná anotace předmětu:

Předmět si klade za cíl objasnit pojem kurikulum (curriculum) jako komplexní program vzdělávání, v němž je zahrnuta představa cílů pedagogického působení, obsahu výuky, metod a organizace vyučovacího procesu, jeho podmínek a hodnocení. Ukázat základní přístupy k tvorbě vzdělávacího programu na různých typech a stupních škol. Charakterizovat a orientovat se v rámcových vzdělávacích programech základních a středních škol. Umět vysvětlit jednotlivé části konkrétního školního vzdělávacího programu. Orientovat se v pojmech klíčové kompetence, průřezová témata, profil absolventa, výchovné a vzdělávací strategie, výuka žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, hodnocení žáků a autoevaluace školy.

Cíl:

- seznámit se základními přístupy k tvorbě školního vzdělávacího programu,
- charakterizovat rámcové vzdělávací programy ZŠ a SŠ,
- umět se orientovat ve vzdělávacích programech různých typů a stupňů škol,
- vytvořit základní dovednosti pro tvorbu školního vzdělávacího programu

Student:

- bude znát základní principy tvorby školního vzdělávacího programu pro gymnázia,
- dokáže vytvořit jednotlivé části školního vzdělávacího programu,
- dokáže obhájit a argumentovat kurikulární reformu v českém školství,
- dokáže objasnit základní pojmy z oblasti kurikulární reformy,
- dokáže vytvořit vzdělávací modul

Obsah:

Pojem kurikulum v pedagogice. Definice kurikula. Podoby kurikula. Kurikulum – otázky, zdroje, komponenty. Modulární přístup k tvorbě kurikula. Vzdělání, cíle školního vzdělání. Učivo a jeho struktura. Vědomosti, dovednosti, hodnoty. Standardy. Koncepce kurikula. Esencialismus, encyklopedismus, pragmatismus, polytechnicismus. Kurikulární politika. Kurikulární reforma. Rámcový vzdělávací program. Školní vzdělávací program. Integrovaná výuka. Školní vzdělávací program pro gymnázia. Pojetí a cíle vzdělávání. Klíčové kompetence. Vzdělávací oblasti. Průřezová témata, charakteristika průřezových témat. Tvorba školního vzdělávacího programu. Školský zákon a RVP a ŠVP.

Odborná literatura:

NEZVALOVÁ, D. *Rámcový a školní vzdělávací program (v počáteční přípravě učitelů přírodovědných předmětů)*. In: Nezvalová, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*, Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz/>

Webové stránky: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/skolskareforma/klicove-kompetence>; <https://cermat.cz/>; <http://nuov.cz/>; <https://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon>

PETTY, G: *Moderní vyučování*. Praha: Portál 1996.

PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál 1997

PASCH, M. a kol. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál 1998

SVĚTLÍK, J. *Marketing školy*. Zlín: EKKE 1996

WALTEROVÁ, E. *Kurikulum*. Brno: MU 1994

KALHOUS Z., OBST O a kol.. *Školní didaktika*. Praha: Portál 2002

MAŇÁK, J., JANÍK, T., ŠVEC, V. *Kurikulum v současné škole*. Brno: Paido 2008

Návrhy úloh:

1. Vyhledejte v literatuře jednotlivé definice kurikula, porovnejte je. Objasněte obsah otázek (proč, koho, co, kdy, jak, za jakých podmínek a s jakými očekávanými efekty), zdrojů a komponent v definici kurikula podle Walterové.
2. Vyberte si jeden tematický celek, který patří do vašeho aprobačního předmětu. Jaké dovednosti a postoje by jeho prostřednictvím měl žák získat?
3. Charakterizujte kurikulární politiku a kurikulární reformu v ČR.
4. Prostudujte školský zákon a uveďte ty části, které mají význam pro RVP a pro tvorbu ŠVP. Vytvořte text, který bude srozumitelný pro začínajícího učitele.
5. Vysvětlete pojem integrace v přírodovědném vzdělávání. Uveďte konkrétní příklady zpracovaného kurikula, pokuste se analyzovat výhody a nevýhody tohoto přístupu.
6. Proved'te analýzu cílů vzdělávání na gymnáziu a vybraném typu střední školy.
7. Objasněte pojem kompetence. Na základě studia konkrétního ŠVP vybrané SŠ vymezte kompetence žáka a objasněte jejich obsah.
8. Objasněte pojem průřezové téma, proved'te charakteristiku vybraného průřezového tématu a zdůvodněte jeho význam ve vašem aprobačním předmětu. Uveďte příklad.
9. Proved'te reflexi ŠVP střední školy, kterou jste absolvovali. Není-li ŠVP této školy k dispozici na webu, zvolte školu v jejím okolí. Reflexi proved'te v následující struktuře:

a) Uveďte svůj názor na dvouступňové kurikulum (RVP, ŠVP) – výhody a nevýhody oproti pevným osnovám

b) Co Vás zaujalo na ŠVP konkrétní školy

c) Uveďte aspoň 2 náměty na inovaci daného ŠVP

10. Zaměřte se na jeden předmět své aprobace a proveďte analýzu příslušné kapitoly ŠVP střední školy, kterou jste absolvovali.

11. Charakterizujte pojem hodnocení, zaměřte se na formativní hodnocení, pokuste se najít libovolnou ZŠ, kde formativní hodnocení používají, uveďte příklad. Proveďte analýzu, pozitiva a negativa.

12. Proveďte analýzu ŠVP libovolných dvou škol, zaměřte se na část týkající se vzdělávání žáků se SVP. Proveďte jejich srovnání. Co podle Vás v textu nesmí chybět. Jak by podle Vás mělo vypadat hodnocení těchto žáků?

13. Navrhněte metody evaluace vzdělávacího obsahu přírodovědných předmětů.

14. Pedagogická evaluace, kvalita, hodnocení, sebehodnocení. Vysvětlete význam jednotlivých pojmů.

15. Proveďte charakteristiku didaktických testů. V rámci svého aprobačního předmětu se pokuste vytvořit alespoň 2 typy didaktického testu, uveďte také jejich hodnocení.

Hodnocení studenta:

Student/ka je hodnocen/a v průběhu kurzu, který je ukončený kolokviem. Student/ka si vybere na začátku semestru jednu z nabízených úloh. V průběhu semestru téma zpracovává a ve stanoveném termínu výsledky své práce prezentuje (délka prezentace max. 10 minut). Student/ka neuspěla, pokud z neomluvitelných důvodů prezentaci nerealizuje.